

Sygn. akt XV C 274/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w XV Wydziale Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: sekr. sąd. Justyna Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2014 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)SKOK S.A. w G.

przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej (...)w O.

o zapłatę,

1. oddala powództwo,

2. zasądza od powoda (...)SKOK SA w G. na rzecz pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...)w O. kwotę 7200 zł. (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt *XVC 274/12*

UZASADNIENIE

1. *Stanowiska stron*

1.1.1. Stanowisko powoda (...)Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych Spółki Akcyjnej w(...)

1.1.2. Powód domagał się zasądzenia od pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...)w O. kwoty 719.741,15 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek od zaległości podatkowych od kwoty: 18.825,52 zł od dnia 20 maja 2009 roku; 219.600 zł od dnia 19 czerwca 2009r.; 219.600 zł od dnia 18 lipca 2009r., z odsetkami ustawowymi od kwoty 27.713,23 zł od dnia 20 maja 2009r.; 33.257,20 zł od dnia 19 czerwca 2009r.; 33.257,20 zł od dnia 18 lipca 2009r.; 488 zł od dnia 8 maja 2009 r. – do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

1.1.3. Podstawa faktyczna żądania

1.1.3.1. Strony postępowania zawarły umowę ramową outsourcingu usług (...)oraz umowę podnajmu części nieruchomości, najmu sprzętu informatycznego i infrastruktury2. Obie umowy zawarto w dniu 6 kwietnia 2009 roku.

1.1.3.1.1. W pierwszej z tych umów pozwana zleciła powódce wykonanie usług telemarketingu, windykacji telefonicznej, infolinii sprzedażowej i infomail. Strony uzgodniły, że powódka otrzyma miesięczne wynagrodzenie według zasad określonych w rozdziale VI umowy. Po dniu 23 maja 2009r. usługi wynikające z przedmiotowej umowy nie mogły być realizowane w jakimkolwiek zakresie, bowiem połączenia z klientami pozwanej przestały być przekierowywane na telefony powódki. Powódka wystawiła i przekazała pozwanej faktury z tytułu wykonania powyższej umowy.

1.1.3.1.2. Druga umowa została zawarta jednocześnie z wydaniem przedmiotu najmu. Powódka wystawiła i przekazała pozwanemu faktury VAT, które do dnia wniesienia pozwu nie zostały zapłacone.

1.2. Stanowisko pozwanego Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (...)w(...)

1.2.1. Pozwany w odpowiedzi na pozew (k. 252 i nast.) wniósł o oddalenie powództwa.

1.2.2. Pozwany podniósł zarzut nieistnienia umów (str.5 odpowiedzi na pozew) wobec faktu, że umowy zostały zawarte przez osoby nie mające stosownego umocowania ze strony pozwanego.

1.2.3. Podstawa faktyczna zarzutów pozwanej.

1.2.3.1. Uchwałą nr(...) z dnia 8 grudnia 2008 r. Zarząd(...)Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej³ powołując się na art. 42 ustawy o s.k.o.k. postanowił zawiesić z dniem 1 grudnia 2008 r. działalność SKOK(...)oraz ustanowić z dniem 9 grudnia 2008 r. zarządcę komisarycznego w osobie M. W.. Uchwała ta wobec nie-wystąpienia ustawowych przesłanek zawieszenia działalności kasy oraz ustanowienia zarządu komisarycznego jest nieważna. Wszystkie czynności dokonywane przez zarządcę komisarycznego, w tym ustanowienie pełnomocnika w osobie L. S. nie wywołują skutków prawnych. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 10 listopada 2009 r. ustalono nieważność uchwały nr (...)z dnia 8 grudnia 2008 r. Apelację od tego wyroku oddalono wyrokiem z dnia 21 maja 2010 r., zaś postanowieniem z dnia 12 października 2011 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

1.2.3.2. Niezależnie od zarzutu nieważności uchwały z dnia 8 grudnia 2008 r. pozwany wskazał na brak umocowania L. S. do dokonania czynności, z której miałyby wynikać roszczenia powoda. Powód nie wykazał, na jakiej podstawie L. S. został ustanowiony dyrektorem i jaki stosunek prawny był podstawą jego działania. Powód nie przedstawia, czy w dniu zawarcia umowy posiadał aktualny odpis z rejestru przedsiębiorców. Powód nie wskazał, czy L. S. działał jako prokurent pozwanego, czy jako dyrektor oraz jaki był w związku z tym zakres jego umocowania. Skoro zatem L. S. działał poza zakresem umocowania, to dokonana przez niego czynność nie wywołuje skutków prawnych w sferze pozwanego.

1.2.3.3. Uchwała Zarządu Kasy (...)z dnia 8 grudnia 2008 r. w przedmiocie zawieszenia działalności Kasy wyraźnie wskazuje zakres czynności, do podejmowania których uprawniony jest zarządca komisaryczny. Wśród nich brak jest uprawnień do zawarcia umów będących przedmiotem niniejszego postępowania.

1.2.3.4. Na podstawie uchwały z dnia 8 grudnia 2008 r. zarządca komisaryczny nie był także uprawniony do udzielania pełnomocnictw szerszych niż jego własne uprawnienia.

1.2.3.5. W dacie zawierania umowy przez powoda L. S. był ujawniony w rejestrze przedsiębiorców KRS jako prokurent. Nie działał jednakże w dobrej wierze i nie korzystał z ochrony wynikającej z zasady jawności materialnej KRS.

1.2.3.6. Powód nie świadczył usług w sposób należyty, a od 5 maja 2009r. – jak sam wskazuje – nie wykonywał ich zgodnie z umową. Pozwany wykonywał samodzielnie usługi w zakresie Call Center. Miał do tego odpowiednie zaplecze i nie było konieczności zlecenia tej usługi firmie zewnętrznej. Odnośnie zaś umowy podnajmu pomieszczenia o powierzchni 30m² w G. przy ul. (...)oraz najmu 8 zestawów komputerowych z biurkami oraz serwisu sprzętu informatycznego nie była ona uzasadniona ekonomicznie – nie wiadomo nawet czy pozwana w ogóle z pomieszczeń tych i sprzętu korzystała i w jakim celu. W tym okresie pozwana posiadała należycie wyposażoną centralę. Wobec tego pozwany zakwestionował roszczenie co do zasady i wysokości.

1.3. Powód ustosunkował się do odpowiedzi na pozew w piśmie procesowym z dnia 6 kwietnia 2010 roku (k. 328-329). Powód uznał za niezasadne wywody pozwanej co do braku umocowania L. S. do zawarcia przedmiotowych umów. Powód posiadał dokument wskazujący umocowanie L. S. do reprezentowania pozwanego w dniu zawarcia umowy.

Umowy będące przedmiotem sporu były w zakresie kompetencji zarządu komisarycznego ustanowione uchwałą z dnia 8 grudnia 2008 roku.

2. Przekształcenia podmiotowe w toku procesu

2.1. Z dniem 18 lutego 2010 r. wskutek połączenia powodowej spółki z inną spółką z ograniczoną odpowiedzialnością została zawiązana nowa spółka (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, która wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki powódki. (vide odpis KRS k. 426 akt).

2.2. Następnie z dniem 9 lutego 2011 r. nastąpiło połączenie (...)spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z (...)Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych Spółką Akcyjną w(...). (vide odpis KRS k. 361 akt).

2.3. W dniu 8 sierpnia 2013 roku Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o ustanowieniu zarządcy komisarycznego u pozwanego. (vide decyzja KNF k. 709).

3. Podstawa faktyczna wyroku

3.1. Zarząd Kasy (...)w dniu 8 grudnia 2008 r. podjął uchwałę nr(...) o zawieszeniu z dniem 1 grudnia 2008 r. działalności Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej(...)z siedzibą w(...)oraz o ustanowieniu z dniem 9 grudnia 2008 r. zarządcy komisarycznego w osobieM. W., którego zobowiązano do podjęcia działań mających na celu dokonanie wyboru władz SKOK (...). W treści uchwały określono następujący zakres czynności Kasy na okres zawieszenia:

- 1) Przyjmowanie wpłat z tytułu udziałów i wkładów członkowskich
- 2) Przyjmowanie wpłat z tytułu spłat pożyczek i kredytów,
- 3) Zawieranie umów, przyjmowanie wpłat i dokonywanie wypłat z tytułu prowadzenia rachunków oszczędnościowych,
- 4) Udzielanie pożyczek i kredytów,
- 5) Przeprowadzenie rozliczeń członków,
- 6) Pośredniczenie w zawieraniu umów ubezpieczenia
- 7) Regulowanie wymaganych zobowiązań kasy wobec osób trzecich
- 8) Zawieranie nowych umów z osobami trzecimi wyłącznie w przypadku, gdy jest to niezbędne do prowadzenia działalności w zakresie określonym w pkt 1-7.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że Rada Nadzorcza SKOK(...)wyraziła zgodę na zawarcie z członkami zarządu umów, na podstawie których w przypadku odwołania ze stanowiska członkom zarządu przysługują odprawy w wysokości 12-krotności średniomiesięcznego wynagrodzenia za okres ostatniego roku. Ponadto na podstawie tych umów SKOK jest zobowiązany do wypłaty odszkodowania z tytułu zakazu powstrzymywania się przez członków zarządu od prowadzenia działalności konkurencyjnej. Zabezpieczeniem wypłaty środków z tytułu tych umów są umowy gwarancji oraz kaucji podpisane z (...) Bankiem. W celu zabezpieczenia wypłat do (...) Banku została wpłacona kaucja w wysokości 5.835.027,62 zł. Zawarcie umów gwarancji jest sprzeczne z art. 30 ust. 4 ustawy o s.k.o.k. oraz art. 30 ust.1. ustawy o s.k.o.k. Ponadto Zarząd SKOK(...)utrudniał podejmowanie przez Zarząd Kasy (...) działań nadzorczych. Wskazane działania członków Rady Nadzorczej oraz Zarządu SKOK(...)stanowią nadużycie ich uprawnień. Zmierzają do realizacji indywidualnych korzyści majątkowych.

Uchwała nie zawierała w treści uzasadnienia odniesień co do podnajmu pomieszczeń jak również usługi call-center.

(Dowód: odpis uchwały waz z uzasadnieniem k. 193 i nast. ,zeznania W. K. k. 508)

3.2. W komunikacie skierowanym do pracowników SKOK (...)z dnia 12 grudnia 2008 roku poinformowano o wprowadzeniu zarządu komisarycznego oraz ustanowieniu M. W. zarządcą komisarycznym

(Dowód: komunikat k. 396-397)

3.3. Zarządca Komisaryczny M. W. (pracownik etatowy SKOK (...)) powołał jako prokurenta SKOK (...) L. S.. Uczynił to po konsultacji z W. K. – członkiem zarządu SKOK (...) Ponadto L. S. został ustanowiony pełnomocnikiem do dokonywania czynności prawnych związanych z kierowaniem bieżącą działalnością spółdzielni, w tym czynności w sprawach z zakresu prawa pracy. Prokura i pełnomocnictwo zostało ujawnione w KRS w dniu 19 lutego 2009 r. Osobę L. S. jako kandydata na Dyrektora Generalnego wskazała zarządcy komisarycznemu SKOK (...)

(Dowód odpis KRS k. 16, zeznania W. K. k. 508)

3.4. W dniu 27 lutego 2009 roku wypowiedziano umowę z (...) S.A., która dostarczała rozwiązania telekomunikacyjne do siedziby pozwanej.

(dowód: zeznania świadka L. S. k. 466)

3.5. W dniach od 2 do 10 marca 2009 roku analizę dotyczącą kosztów funkcjonowania call-center przeprowadzał na zlecenie pozwanego P. Z. zatrudniony na podstawie umowy o pracę u powoda. Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że usługi call-center nie były zoptymalizowane kosztowo – miesięczne koszty utrzymania wynosiły ponad 200.000 zł. Pracownicy obsługiwali zasadniczo członków kasy, nie pozyskiwali nowych klientów. Ponadto dokonywano głównie rolowania udzielonych już pożyczek, co wpływało wyraźnie na wynik ekonomiczny sprzedaży i przeterminowanie pożyczki. Kadra zarządzająca pozwanej miała problem z zachowaniem lojalności przez pracowników. Innym problemem było zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego. Na temat usługi call-center organizowano spotkania, podczas których obecni byli dyrektorzy poszczególnych pionów, zarządca komisaryczny, jak również P. Z. – pracownik powoda. Zarządca komisaryczny – L. W. wiedział o planowanym przeniesieniu usługi. Decyzję o wycofaniu się z usługi call-center w O. i przeniesienia jej do trójmiasta, w konsultacji z zarządcą komisarycznym podjął L. S.. Władze pozwanej miały świadomość o toczącym się w tym samym czasie procesie mającym podważyć legalność uchwały o zarządzie komisarycznym. W. G. jako dyrektor sprzedaży wręczała pracownikom wypowiedzenia. Pracownicy pozwanej częściowo przejści zostali przez SKOK (...), w której skład wchodził – L. S., K. K., E. K..

(dowód: zeznania W. G. k. 682, A. A. k. 665, L. L. k. 508, W. K. k. 508, L. S. k. 466, P. Z. k. 567, analiza kosztów k. 457-460 i 498-506, protokół spotkania z dnia 13 marca 2009 roku k. 409 i nast.)

3.6. W uchwale z dnia 1 kwietnia 2009 roku Zarząd Kasy (...)stwierdził, że w okresie zawieszenia SKOK(...)w O. zakres czynności zarządcy komisarycznego obejmuje także następujące czynności:

- 1) rozwiązywanie umów z osobami trzecimi, których zawarcie nie leżało w interesie Kasy, w szczególności nie było uzasadnione ekonomicznie,
- 2) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia optymalizacji kosztów prowadzonej przez Kasę działalności, w tym także zawierania w tym celu umów z osobami trzecimi,
- 3) przyjmowania nowych członków oraz podejmowanie decyzji w sprawie wykreślenia lub wykluczenia z członkostwa w Kasie,
- 4) wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy oraz
- 5) wszystkich innych czynności przypisanych na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz statutu organom Kasy.

Zarząd SKOK(...)zdecydował o rozszerzeniu uprawnień i obowiązków zarządcy komisarycznego wobec zmiany okoliczności, chcąc doprecyzować jego kompetencje, dopasować do sytuacji.

(dowód: uchwała k. 454-456 i 677-681, zeznania L. L. k. 508)

3.7. Na mocy umowy z dnia 6 kwietnia 2009 roku pozwany (reprezentowany przez L. S.) powierzył powodowi (reprezentowanemu przez A. P. i P. S.), a powód przyjął do wykonywania usługi telemarketingu, windykacji telefonicznej, infolinii sprzedażowej i Infomail na zasadach określonych w umowie. Tytułem realizacji usług pozwany zobowiązał się przekazywać powodowi wynagrodzenie w kwocie nie niższej niż 180.000 zł miesięcznie plus VAT. Umowę zawarto na czas nieokreślony.

(dowód: umowa z załącznikami k. 19 i nast.)

3.8. W tym samym dniu strony niniejszego postępowania reprezentowane przez te same osoby fizyczne zawarły umowę, której przedmiotem miał być podnajem części nieruchomości opisanej w §2 umowy o łącznej powierzchni 30m² stanowiącej pomieszczenie w budynku przy ul. (...) w G., najem sprzętu informatycznego i infrastruktury określonej w załączniku nr(...)do umowy. Pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda kwoty 27.260 zł plus VAT tytułem miesięcznego czynszu. Dyrektor sprzedaży W. G. wystąpiła do powoda o zamówienie 8 sztuk kart dostępu dla pracowników sekcji BIK, którzy mieli korzystać z pomieszczeń.

(dowód: umowa z załącznikami k. 168 i nast., zamówienie kart dostępu k. 179)

3.9. SKOK(...)złożył pozew o ustalenie nieważności uchwały Zarządu Kasy (...) z dnia 8 grudnia 2008 r. Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2009 r. w trybie zabezpieczenia zakazał SKOK im. (...)oraz Kasie (...) podejmowania jakichkolwiek decyzji w przedmiocie likwidacji bądź połączenia SKOK (...)z inną Kasą.

(okoliczność bezsporna; orzeczenia sądowe k. 726-768 i 380-383)

3.10. W dniu 18 kwietnia 2009 roku zarząd (...) SKOK ponownie podjął uchwałę o powołaniu zarządcy komisarycznego w osobie M. W., który miał podjąć działania mające na celu powołanie zarządu SKOK (...)W punkcie II uchwały wskazano na zakres powierzonych zarządcy czynności, który stanowił w istocie kompilację czynności zawartych w dwóch poprzednich uchwałach.

(dowód: uchwała k. 398)

3.11. A. S., A. B. oraz R. S. wnieśli pozew o ustalenie nieważności uchwały z dnia 18 kwietnia 2009 roku.

(okoliczność bezsporna, orzeczenia sądów k. 769-786)

3.12. Zarząd komisaryczny trwał u pozwanego do dnia 12 maja 2009 roku.

(dowód: sprawozdanie z zarządu komisarycznego k. 857-876)

3.13. Powód z tytułu realizacji umów call-center oraz podnajmu wystawił i doręczył pozwanemu faktury VAT nr(...)na łączną kwotę 94.715,63 zł.

(dowód: faktury VAT k. 180-183)

3.14. Pozwany poinformował powoda o swoim stanowisku w sprawie umów zawartych podczas zawieszenia zarządu pozwanego pismem z dnia 8 czerwca 2009 roku doręczonym 15 czerwca 2009 roku. Wezwano do niewykonywania postanowień przedmiotowych umów.

(dowód: pismo z dnia 8 czerwca 2009 roku k. 188)

3.15. Postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia z dnia 17 kwietnia 2009 r. (dot. uchwały z grudnia 2008 roku) zostało zmienione w dniu 18 czerwca 2009 roku w ten sposób, że oddalono wniosek o udzielenie zabezpieczenia. Ostatecznie jednak wyrokiem z dnia 10 listopada 2009 roku Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie I C 693/08 ustalił, że uchwała z dnia 8 grudnia 2008 roku jest nieważna. Powyższy wyrok został utrzymany w mocy na podstawie wyroku Sadu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 maja 2010 roku. Sąd Najwyższy w dniu 12 października 2011 roku podjął uchwałę o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(okoliczność bezsporna; orzeczenia sądowe k. 726-768 i 380-383)

3.16. W wyroku z dnia 19 czerwca 2009 roku Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie sygn. IC 258/09 ustalił, że chwała Zarządu(...) SKOK w(...)z dnia 18 kwietnia 2009 roku jest nieważna. Sąd Apelacyjny w Katowicach podtrzymał powyższe orzeczenie wyrokiem z dnia 21 maja 2010 roku, zaś Sąd Najwyższy 21 czerwca 2011 roku odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(okoliczność bezsporna, orzeczenia sądów k. 769-786)

3.17. Powód pismem z dnia 22 czerwca 2009 roku oraz 2 września 2009 roku wezwał pozwanego do zapłaty kwot wynikających z przedstawionych faktur VAT. W odpowiedzi pozwany wyraził stanowisko, iż umowy, na podstawie których powód domaga się zapłaty go nie wiążą.

(dowód: korespondencja stron k. 184-201)

4. Ocena dowodów

4.1. Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał w oparciu o zasady gromadzenia i oceny dowodów określone w Rozdziale I Dziale III tytułu VI Księgi Pierwszej części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego (art. 227 i nast. k.p.c.). Strony przedłożyły w ramach niniejszego postępowania dowody z dokumentów urzędowych, prywatnych. Sąd dopuścił i przeprowadził podczas rozprawy dowody z zeznań świadków zaoferowane przez strony.

4.2. Pośród dokumentów urzędowych przedłożonych do akt znajdują się orzeczenia sądowe zapadłe w sprawach o analogicznym charakterze a w szczególności na tle sporu pomiędzy stronami. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności i prawdziwości. Najistotniejsze z tej grupy dowodów okazały się prawomocne wyroki ustalające nieważność uchwał z dnia 8 grudnia 2008 roku oraz 18 kwietnia 2009 roku. Wprawdzie orzeczenia wydane w postępowaniu cywilnym nie mają charakteru bezpośredniego prejudykatu, jednakże stanowią one dokumenty urzędowe.

4.3. Niezwykle szeroką grupę dowodów stanowiły dokumenty prywatne, które korzystają z domniemania określonego w art. 245 k.p.c., zgodnie z którym dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Za wiarygodne, nie kwestionowane przez strony Sąd uznał następujące dokumenty:

- umowy z dnia 6 kwietnia 2009 roku z załącznikami,
- korespondencję pomiędzy stronami związaną z realizacją umów, wezwaniem do zapłaty,
- uchwały z dnia 8 grudnia 2008 roku, 1 oraz 18 kwietnia 2009 roku
- analizę kosztów funkcjonowania usługi call-center,
- komunikat do pracowników SKOK (...)w sprawie zarządu komisarycznego z dnia 12 grudnia 2008 roku,
- protokół dot. przeniesienia z dnia 13 marca 2009 roku,

- Sąd uznał dowód w postaci sprawozdania z zarządu komisarycznego w SKOK (...)jedynie w zakresie terminu, do którego trwał zarząd komisaryczny. Pozostałe okoliczności związane z genezą oraz funkcjonowaniem zarządcy komisarycznego nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

4.4. Sąd na wniosek obu stron dopuścił i przeprowadził dowód z przesłuchania świadków. Ich zeznania co do zasady uznać należy za spójne i zgodne z rzeczywistym przebiegiem zdarzeń. Poniżej wskazano na kwestie szczegółowe związane z poszczególnymi świadkami.

4.4.1. A. A. – współpracowała przy analizie kosztów funkcjonowania call-center i z tego względu mogła dostarczyć wiele informacji związanych z kosztami funkcjonowania tej usługi, propozycjami zmian w tym zakresie

4.4.2. W. G. – negatywnie oceniała funkcjonowanie call-center jako działu jej podlegającego. Sąd dał wiarę jej zeznaniom w całości albowiem wypełniając funkcję dyrektora ds. sprzedaży była osobą zaangażowaną w funkcjonowanie pozwanego, dobrze orientowała się w procesie decyzyjnym związanym z przedmiotowymi umowami.

4.4.3. L. L. – świadek dostarczył informacji na temat relacji pomiędzy SKOK (...) a zarządcą komisarycznym ustanowionym u pozwanego.

4.4.4. W. K. – jako wiceprezes (...)SKOK orientował się w sytuacji związanej z pozwanym. Wiedział o trudnościach ekonomicznych i organizacyjnych. Wskazał wreszcie, że nie planowano likwidacji pozwanego.

4.4.5. M. W.- zeznając w niniejszej sprawie po około czterech latach od zdarzeń będących przyczyną sporu nie potrafił odtworzyć wiele okoliczności. Wiedzę o zawartych umowach czerpał bardziej z toczących się spraw sądowych. Sąd wobec tego pominął jego zeznania. Jednocześnie Sąd nie dał wiary zeznaniom tego świadka w zakresie braku podległości służbowej L. S..

4.4.6. Podobnie należy odnieść się do zeznań złożonych przez K. K.. Jako dyrektor finansowy zatrudniony u pozwanego od stycznia do kwietnia 2009 roku nie znał szczegółów związanych z funkcjonowaniem działu call-center jako odrębnego, niepodległego jemu działu.

4.4.7. L. S. jako osoba, która zawierała przedmiotowe umowy dostarczył istotne informacje związane z podjęciem decyzji o przeniesieniu usługi call-center. Nie pamiętaj jednakże okoliczności związanych z umową podnajmu jako że zajmowała się tym E. K..

4.4.8. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka P. Z. w całości. Jego zeznania są spójne w zakresie przeprowadzonej analizy i jej wniosków ze zgromadzonym materiałem dowodowym w sprawie.

4.5. Pełnomocnik powoda cofnął wniosek o przesłuchanie świadka E. K. na rozprawie w dniu 24 sierpnia 2012 roku (vide k. 508 akt). Pełnomocnik pozwanego na rozprawie w dniu 12 września 20013 roku cofnął zgłoszony w odpowiedzi na pozew wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań stron (vide k. 722,723 akt).

4.6. Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadków: G. B. (1), M. R., D. T., A. K., Ł. Ł., A. P., P. S., G. B. (2), R. M., A. M., M. G., W. K., K. N., B. S., K. R., K. S., M. G., A. O., W. Z. (vide k. 879 akt) oraz W. W. i A. S. (2) (vide k. 469 akt). Nadto Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego zgłoszony przez powoda na okoliczność kosztów funkcjonowania Call-Center. Przesłanką oddalenia powyższych wniosków dowodowych było to, że istotą sporu w sprawie jest ważność zawartych umów, nie zaś okoliczności towarzyszące zawarciu tej umowy - racje leżące poza samą treścią umowy są całkowicie nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Spór pomiędzy stronami ma charakter ściśle jurydyczny – koncentruje się wokół ważności umowy, w kontekście uprawnień zarządcy komisarycznego, ważności uchwały o powołaniu zarządcy komisarycznego a także przepisów dot. jawności i wiary publicznej KRS.

4.7. Sąd pragnie podkreślić, że znaczna część postępowania dowodowego oraz decyzji w przedmiocie dopuszczenia dowodów została podjęta przez Sąd w innym składzie, niż skład wydający wyrok. Jakkolwiek w postępowaniu cywilnym nie ma wymogu zachowania tożsamości składu orzekającego, to sytuacja jaka wystąpiła w niniejszym

procesie pozostaje sprzeczna z zasadą bezpośredniości. Sąd wydający wyrok nie miał bowiem wpływu na zakres dowodów przeprowadzonych w postępowaniu i nie może pominąć czynności dowodowych już przeprowadzonych. Sąd może wprawdzie uchylić lub zmienić postanowienie dowodowe - jednakże może je zmienić „stosownie do okoliczności”. Sama zmiana składu sądu nie jest jednak okolicznością dostatecznie uzasadniającą uchylenie postanowienia dowodowego – tym bardziej, gdy dowód ten został już przeprowadzony.

5. Podstawa prawna wyroku

5.1. Powód swoje żądanie wywodził z zawartych pomiędzy stronami umów dotyczących usług call-center oraz podnajmu, które były przez niego wykonywane i za które przedstawił pozwanemu faktury VAT. Pozwany podniósł zarzut nieistnienia umów wobec faktu, że umowy zostały zawarte przez osoby mniemające stosownego umocowania ze strony pozwanego. Rozważania prawne koncentrują się zatem na weryfikacji tych twierdzeń i zarzutów.

5.2. W ocenie Sądu istota sporu sprowadza się do rozstrzygnięcia następujących kwestii:

- czy uchwała Zarządu(...)SKOK z dnia 8 grudnia 2008 roku o zawieszeniu działalności pozwanego SKOK(...) i ustanowieniu zarządu komisarycznego jest ważna,

- czy w razie przesądzenia nieważności uchwały z dnia 8 grudnia 2008 roku L. S. był uprawniony do reprezentacji powoda na innej aniżeli uchwała podstawie

- czy w razie przesądzenia braku tego uprawnienia powód jako osoba trzecia wobec pozwanego jest chroniony dobrodziejstwem wiarygodności publicznej KRS.

5.3. Ważność uchwały Zarządu(...)SKOK z dnia 8 grudnia 2008 roku o zawieszeniu działalności pozwanego SKOK (...) i ustanowieniu zarządu komisarycznego.

5.3.1. Nieważność uchwały z dnia 8 grudnia 2008 r. została prawomocnie ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie I C 693/08, zaś apelacja od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 maja 2010 r. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 12 października 2011 roku odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych w tej sprawie do rozpoznania. Jakkolwiek prejudycjalność tego orzeczenia dla niniejszego sporu budzi wątpliwości z uwagi na brak tożsamości podmiotowej stron postępowania, to niewątpliwie powołane orzeczenia stanowią dokument urzędowy w rozumieniu art. 244 §1 k.p.c. Strona powodowa nie wykazała, aby wbrew ustaleniom wyroku sądu można uchwałę z dnia 8 grudnia 2008 r. przypisać walor ważności.

5.3.2. W konsekwencji uznania pierwotnej uchwały za nieważną, kolejna uchwała z dnia 1 kwietnia 2009 roku również nie została przez Sąd uznana jako podstawa umocowania L. S. do wypełniania funkcji prokurenta.

5.3.3. W tym miejscu warto nadmienić, że uchwała podjęta w dniu 18 kwietnia 2009 roku – już po zawarciu przedmiotowych umów oraz postanowieniu o zabezpieczeniu powództwa z dnia 17 kwietnia 2009 roku - o ponownym powołaniu zarządu komisarycznego została skutecznie zakwestionowana przez zarząd pozwanego i unieważniona prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach.

5.4. Uprawnienia L. S. do działania w imieniu pozwanego.

5.4.1. Nieważność uchwały Zarządu Kasy Krajowej z dnia 8 grudnia 2008 r. sprawia, że powołany na jej podstawie do pełnienia funkcji zarządcy komisarycznego M. W. i istocie nie został zarządcą komisarycznym, a czynności przez niego zdziałane są czynnościami dokonanymi bez umocowania. Do takich czynności należy ustanowienie prokurenta w osobie L. S. oraz udzielenie mu pełnomocnictwa.

5.4.2. Zgodnie z art. 39 § 1 k.c. kto jako organ osoby prawnej zawarł umowę w jej imieniu nie będąc jej organem albo przekraczając zakres umocowania takiego organu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy oraz do naprawienia szkody, którą druga osoba poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o

braku umocowania. Powołany przepis nie przewiduje wprost sankcji nieważności czynności prawnej dokonanej przez osobę nie będącą organem osoby prawnej. Sankcję taką wyprowadza się stosując w drodze analogii 103 k.c. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie I ACa 33/11) . Podkreślić jednak należy że zarówno udzielenie prokury jak i pełnomocnictwa jest czynnością prawną jednostronną. Jest zatem ona dotknięta sankcją nieważności, co wynika z zastosowania w drodze analogii art. 104 k.c.

5.4.3. L. S. ani jako prokurent, ani jako pełnomocnik wbrew zapisom Krajowego Rejestru Sądowego nie był uprawniony do działania w imieniu pozwanego.

5.5. Sankcję nieważności czynności prawnych podjętych przez L. S. należy poddać weryfikacji w świetle ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe nie doprowadziło do jednoznacznego ustalenia, w jakim charakterze zawierał z powodem umowę L. S. – działając w imieniu pozwanego. Wobec tego rozważania Sądu winny opierać się na założeniu, że L. S. działał jako ujawniony w KRS prokurent. Prokura bowiem uprawnia do działania w imieniu osoby prawnej w szerszym zakresie niż pełnomocnictwo, względnie funkcja „Dyrektora do spraw bieżących”.

Zgodnie z art. 109¹ k.c. prokura jest pełnomocnictwem udzielonym przez przedsiębiorcę podlegającego obowiązkowi wpisu do rejestru przedsiębiorców, które obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Udzielenie i wygaśnięcie prokury przedsiębiorcy powinien zgłosić do rejestru przedsiębiorców (art. 109⁸ k.c.). Ujawnienie osoby prokurenta w rejestrze sądowym objęte jest skutkami jawności materialnej rejestru. Jawność materialna rejestru odnosi się do skutków wynikających z wpisania lub braku wpisania określonych danych do rejestru. Jawności materialnej KRS dotyczą przepisy art. 14 do 18 ustawy o k.r.s. przepisy te regulują domniemanie prawdziwości danych ujawnionych w rejestrze (art. 17 ust.1.), wiarygodność publiczną danych objętych rejestrem (art. 14 oraz art. 17 ust. 2. Ustawy o k.r.s.), skutki wpisu danych do rejestru (art. 15 i art. 16) oraz odpowiedzialność odszkodowawczą podmiotu obowiązującego do złożenia wniosku o wpis (art. 18 k.r.s.).

Z punktu widzenia skutków dokonanych przez L. S. jako rzekomego prokurenta SKOK (...)czynności istotna jest analiza instytucji wiarygodności publicznej danych objętych rejestrem, które służą ochronie kontrahenta osoby prawnej. Zgodnie z art. 14 ustawy o k.r.s. podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis do KRS nie może powoływać się wobec osób trzecich działających w dobrej wierze na dane, które nie zostały wpisane do KRS lub uległy wykreśleniu z tego rejestru.

Ograniczenie to działa wyłącznie przeciwko podmiotowi obowiązującemu do złożenia wniosku o wpis. Zgodnie z art. 694⁽³⁾ k.p.c. wniosek o wpis do KRS składa podmiot podlegający wpisowi do tego rejestru, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo kredytowych (Dz. U. 1996, Nr 1 poz. 2 ze zm.) nie wskazywała podmiotu uprawnionego do złożenia wniosku o wpis o ustanowieniu zarządu komisarycznego i o osobie zarządcy komisarycznego. Treść art. 42 ustawy o s.k.o.k. oraz wykładnia systemowa tego przepisu wskazuje na to, że podmiotem tym była Kasa(...), nie zaś pozwany, którego działalność została zawieszona. (...) Kasa pełniła bowiem funkcje nadzorcze. I z tej racji jej Zarząd był uprawniony do wprowadzenia zarządu komisarycznego. Na podmiocie sprawującym tę funkcję ciążył więc obowiązek ujawnienia faktu ustanowienia zarządu komisarycznego oraz osoby zarządcy. Prokura L. S. została natomiast ujawniona na wniosek zarządcy komisarycznego, który wobec nieważności uchwały o jego powołaniu nie był uprawniony do ustanowienia prokury, ani do złożenia stosownego wniosku do KRS.

Podkreślić należy, że instytucja wiarygodności publicznej danych objętych rejestrem ma chronić działających w dobrej wierze kontrahentów przedsiębiorcy, który nie wykonał obowiązku ujawnienia określonych danych w rejestrze. W sytuacji, gdy dane w rejestrze zostały ujawnione (względnie wykreślone – co do osób wchodzących w skład organu pozwaney) na wniosek innego podmiotu, na podstawie nieważnej czynności prawnej, ochrona osób trzecich nie może

odbywać się kosztem przedsiębiorcy, który za treść ujawnionych, bądź nieujawnionych wpisów w żaden sposób nie odpowiada.

Dlatego też zdaniem Sądu ochrona osoby trzeciej przewidziana w powołanym art. 14 ustawy o k.r.s. nie działa przeciwko przedsiębiorcy, co do którego dane zostały ujawnione (wykreślone) w rejestrze na wniosek innego podmiotu i to na podstawie nieważnej czynności prawnej.

W związku z tym Sąd stoi na stanowisku, że pozwany może skutecznie powoływać się wobec powoda na to, że L. S. nie był uprawniony do reprezentacji pozwanej, czy to jako prokurent, czy jako pełnomocnik – i to niezależnie od dobrej wiary powoda.

5.6. Wyłączenie wobec powoda dobrodziejstwa wiarygodności publicznej danych objętych rejestrem nakazuje rozważyć kwestię umowy zawartej przez L. S. z powodem na podstawie reguł ogólnych, określonych w kodeksie cywilnym.

Jak wynika z powołanego wyżej art. 109¹ k.c. prokura jest pełnomocnictwem. Oznacza to że oceny działań fałszywego prokurenta znajdzie zastosowanie art. 103 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu została zawarta. Druga osoba może wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy, staje się wolna po skutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Strona powodowa nie wykazała, aby pozwany potwierdził zawartą przez L. S. umowy dotyczące usług call-center oraz podnajmu. Co więcej, pozwana dała jasny wyraz temu, że umowy tej nie akceptuje już w pismach z czerwca 2008 roku (vide k. 188 i nast.). Nie jest zatem związana obowiązkami wynikającymi z zawartych przez L. S. umów. **Wynikające z nich roszczenie o zapłatę nie zasługuje zatem na uwzględnienie.**

5.7. Niezależnie od wskazanej wyżej koncepcji wyłączenia wobec powoda zastosowania art. 14 u.k.r.s. warto podkreślić, że w świetle okoliczności ustalonych w toku niniejszego postępowania nie ma podstaw do traktowania powoda jako działającego w dobrej wierze. Powód jest bowiem przedsiębiorcą, który od wielu lat współpracuje z(...)SKOK i poszczególnymi SKOK na terenie kraju. W radzie nadzorczej powoda zasiadały osoby będące jednocześnie członkami zarządu (...) SKOK. Nadto przedstawiciel powoda P. Z. był zaangażowany w prace pozwanego – poprzez prowadzenie analizy kosztów funkcjonowania call-center, w pewien sposób przyczynił się do decyzji o zawarciu umów. W świetle atmosfery panującej w siedzibie pozwanego – obstrukcji, opieszałości pracowników wobec nowego decyzji (...) SKOK o ustanowieniu zarządu komisarycznego powód powinien liczyć się z kwestionowaniem uprawnień prokurenta do działania w imieniu pozwanego.

5.8. Powód powinien mieć świadomość tego, że zakres uprawnień zarządcy komisarycznego i w konsekwencji ustanowionego przez niego pełnomocnika – prokurenta jest ograniczony stosownie do treści uchwały o powołaniu zarządcy. Innych niż wskazane w tejże uchwale czynności zarządca nie mógł podejmować. Każdy kontrahent winien zatem – jako profesjonalista – zweryfikować zakres uprawnień do reprezentacji pozwanego. Powód powinien znać treść przedmiotowej uchwały, skoro jeden z członków rady nadzorczej powoda był jednocześnie członkiem zarządu(...)SKOK.

5.9. Uchwała z 8 grudnia 2008 roku ani z 1 kwietnia 2009 roku nie uprawniały zarządcy komisarycznego, a tym samym powołanego przez niego prokurenta do zawarcia umów dotyczących usługi call-center oraz podnajmu pomieszczeń. Nie były one niezbędne dla zapewnienia bieżącej obsługi pozwanego. Zmiana w tym zakresie miała charakter fundamentalny, organizacyjno-finansowy. Tymczasem zarządca komisaryczny, jako powołany na okres do sześciu miesięcy powinien wypełniać obowiązki ściśle związane z bieżącym zarządzaniem pozwanym oraz powołaniem nowych władz. Nawet sugerowane kwestie związane z przesłankami ekonomicznymi nie były dostatecznym usprawiedliwieniem dla tego rodzaju działalności.

5.10. Sąd pomimo zgromadzenia obszernego materiału dowodowego nie poddaje analizie z punktu widzenia rozstrzygnięcia o zasadności roszczenia konfliktu pomiędzy pozwaną a Kasą(...) oraz „politycznych” przyczyn podjęcia decyzji o przeniesieniu infrastruktury do Ł.. W ocenie Sądu pobudki decyzji o przeniesieniu infrastruktury i zawarciu umowy z powodem nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy – w świetle przedstawionych wyżej argumentów.

6. Koszty procesu.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wskazaną w art. 98 k.p.c. Koszty te obejmują obowiązek zwrotu kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego, które z uwagi na wysoką wartość przedmiotu sporu wyniosły 7.200 zł.

1 Dalej SKOK (...)

2 Dalej umowa o usługi call-center oraz umowa o podnajem pomieszczeń

3 Dalej Kasa(...)